

ГЕОГРАФИЯДАН ОБЛЫСТЫҚ ОЛИМПИАДА ТАПСЫРМАЛАРЫ
11 СЫНЫП
ПРАКТИКАЛЫҚ ТҮР

Тапсырманы орындау уақыты - 120 минут

1 - Тапсырма. Төменде сипатталған фактілердің біреуін әр өзенмен сәйкестендіріп, төмендегі кестені толтырыңыз. Келтірілген фактілердің біреуі артық.

(Ескертпе: бассейн бағаныңда мұхит және өзен құятын теңіз / шығанақ / көл немесе дәлірек су айдынын атау мүмкін болмаса, тек мұхит көрсетілуі керек)

№	Өзеннің атауы	Ұзындығы, м	Өзеннің орташа ағысы, м ³ /с (мәліметтер жобаланып алынған)	Ағын алабы (өзеннің сағасы)	Шекаралас елдердің саны	Факт
1		2660	3 400		6	
2		2510	14270		2	
3		4500	16000		6	
4		1738	10300		1	
5		2700 (негізгі саласымен - 3065)	300—400		3	

А. Әлемдегі ең лас өзендердің бірі, сонымен қатар діндердің бірінде қасиетті мәртебеге ие.

Б. Бұл және оған параллель ағып жатқан және ұзындығы қысқарақ көршілес өзен ежелгі өркениеттердің бірі пайда болған аймаққа атау берді.

В. Бұл өзеннің алабы әлемдегі 8-ші, 10-шы және 22-ші үлкен көлдерді біріктіреді. Дүниежүзілік мұхиттардың біріне түсетін тұщы судың 11%-ы осы өзен арқылы өтеді.

Г. Бұл өзенде төрт елдің шекарасының қиылысу нүктесі және әлемдегі ең үлкен сарқырамалардың бірі орналасқан.

Д. «Түрлі-түсті» өзен. Бұл өзеннің бастауы да, сағасы да мемлекеттердің шекарасында орналасқан.

Е. Оның көлден ағып жатқан таңғажайып саласы бар, бірақ жылдың белгілі бір уақытында бағытын өзгертіп, көлді өзен суымен толтырады. Ол әлемдегі ең үлкен атыраулардың (дельталардың) біріне ие (4-5 орын).

Бағалау критерийлері: Әр дұрыс жауапқа 1 ұпайдан. **Барлығы 15 ұпай!**

2 - Тапсырма. Төменде сөнбеген және сөнген жанартаулар атаулары берілген. Олардың қандай жанартау типіне жататынын және олардың қай мемлекетте орналасқанын табыңыз.

Сөнбеген жанартаулар		Сөнген жанартаулар	
Атауы	Мемлекет	Атауы	Мемлекет

Марумукутру, Сан-Педро, Аконкагуа, Сангай, Керинчи, Үлкен Арарат, Этна, Сахама, Попокатепетль, Чимборасо.

Бағалау критерийлері: Әр жанартаулардың типін дұрыс анықтағаны үшін 0,5 ұпайдан, орналасқан мемлекетін дұрыс анықтағаны үшін 0,5 ұпайдан. **Барлығы 10 ұпай!**

3 - Тапсырма. Төмендегі суретте ауа – райы құбылыстарының бірінің қозғалыс бағыты көрсетілген. Үшбұрыштар мен шеңберлер осы құбылысты өлшеу үшін қолданылатын маңызды көрсеткіштердің бірінің мәндерін білдіреді.

1. Бұл құбылыс әлемнің осы бөлігінде қалай аталады?
2. Қандай көрсеткіш сандық мәндермен өлшенеді және қозғалыс диаграммасында шеңберлер мен үшбұрыштардың түсімен көрсетілген?

3. Бұл құбылыс қайдан басталады: солтүстіктен немесе оңтүстіктен?
4. Бұл құбылыстың әрекет ету бағытын түсіндіріңіз. Бұл қозғалыс әрекетін түсіндіретін күш қалай аталады?
5. Құбылыстың қозғалу процесінде сандық көрсеткіштің өзгеруін сипаттаңыз. Ол қай кезде төмендей бастайды және неге?
6. Бұл құбылыстың пайда болуының екі негізгі шартын атаңыз.

Бағалау критерийлері: 1-4 сұрақтарға дұрыс жауап бергені үшін 1 ұпайдан, 5 және 6 сұрақтарға дұрыс жауап бергені үшін 2 ұпайдан. **Барлығы 8 ұпай!**

4 - Тапсырма. Төмендегі тапсырмада бір типті 7 белгілі нысандардың сипаттамасы берілген. Жасырылған нысандарды табыңыз.

1. Бұл нысанның құрылысы қазіргі кездегі ірі экологиялық апаттың себептерінің бірі болып табылады. Бұл нысан, орналасқан елдің көп бөлігін алып жатқан шөлді, кесіп өтеді.

2. Нысан билеушінің құрметіне аталған. Бұл нысан орналасқан мемлекеттің бұрынғы астанасынан теңізге тікелей саяхат жасауға мүмкіндік береді, соның арқасында бұл ел алғаш рет Англиямен дипломатиялық қарым-қатынас орнатты.

3. Бұл нысан көбінесе өзі орналасқан әлемнің бір бөлігінің атымен аталады, өйткені ол аймақтың екі маңызды көлік артериясын байланыстырады.

4. ЮНЕСКО-ның әлемдік мұра нысаны. Ол екі мың жылдан астам уақыт бойы, біздің заманымыздың 8 ғасырына дейін салынған. Бұл нысан ғарышкердің айтуы бойынша, ғарыштан көрінетін басқа нысан туралы әйгілі мифтің себебі болып табылады.

5. Тізімдегі барлық нысандардың ең қысқасы, ұзындығы небәрі 6400 метр. Қазіргі уақытта нысан өзінің еніне байланысты экономикалық тұрғыдан өзектілігі төмен, бірақ ол сонымен бірге оны танымал туристік орынға айналдырады. Бұл нысанның жанында Истмия ауылы орналасқан, онда төрт жалпыхалықтық жарыстардың бірі өткен. Осы төрт жарыстың бірінің заманауи жалғасы жақында Бейжіңде өтті.

6. Бұл нысанның құрылысы жалғасуда. Оның құрылысы әлемнің өзі орналасқан бөлігіндегі ең үлкен қаланың тарихи орталығы аралға айналуына әкеледі.

Бағалау критерийлері: Әр дұрыс жауапқа 2 ұпайдан. **Барлығы 12 ұпай!**

БАРЛЫҒЫ 45 ҰПАЙ!

ЗАДАНИЯ ОБЛАСТНОЙ ОЛИМПИАДЫ ПО ГЕОГРАФИИ
11 КЛАСС
ПРАКТИЧЕСКИЙ ТУР

Время выполнения заданий 120 минут

Задание 1. Заполните следующую таблицу, также сопоставив с каждой из рек один из фактов, описанных ниже. Один из фактов лишний.

(Примечание: в бассейн стока нужно указать и океан/внутренний сток, и море/залив/озеро, куда впадает река, либо только океан, если более точный водоём назвать невозможно)

№	Название реки	Длина, м	Средний расход реки, м ³ /с (примерные данные)	Бассейн стока (расположение устья)	Количество граничащих стран	Факт
1		2660	3 400		6	
2		2510	14270		2	
3		4500	16000		6	
4		1738	10300		1	
5		2700 (с главным притоком - 3065)	300—400		3	

А. Одна из грязнейших рек мира, в то же время имеющая статус священной у одной из религий.

Б. Эта, и соседняя с ней река, текущая параллельно ей и имеющая меньшую длину, дали название региону, в котором появилась одна из древнейших цивилизаций.

В. Бассейн этой реки объединяет 8-ое, 10-ое, и 22-ое крупнейшие озёра мира. 11% пресной воды, поступающей в один из мировых океанов, попадают туда через эту реку.

Г. На данной реке находится точка переченя границ четырёх стран, и один из величайших водопадов мира.

Д. “Цветная” река. И исток, и устье этой реки располагаются на границах государств.

Е. Имеет удивительный приток, вытекающий из озера, но в определённое время года меняющий направление, и пополняющий озеро водой из реки. Имеет одну из самых больших дельт мира (4-5 место).

Критерии оценки: за каждый правильный ответ по 1 баллу. **Итого 15 баллов!**

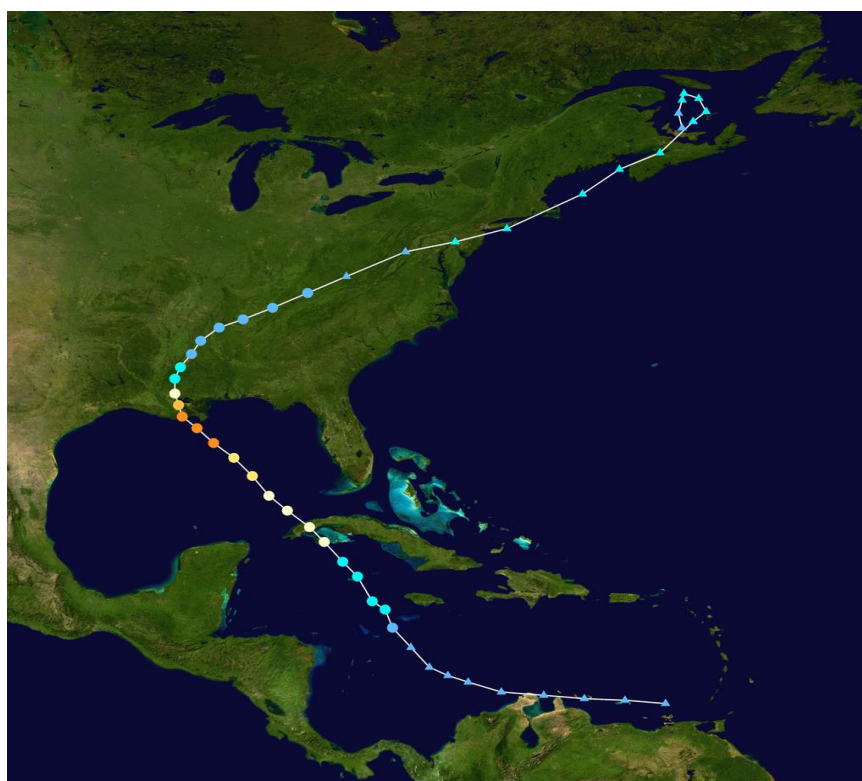
Задание 2. Вам даны названия активных и потухших вулканов. Определите к какому типу вулканов они относятся, а также укажите страну, где они находятся.

Активные вулканы		Потухшие вулканы	
Название	Страна	Название	Страна

Марумукутру, Сан-Педро, Аконкагуа, Сангай, Керинчи, Большой Арарат, Этна, Сахама, Попокатепетль, Чимборасо.

Критерии оценки: за каждый, верно, указанный тип вулкана 0,5 баллов, за каждую правильно указанную страну 0,5 баллов. **Итого 10 баллов!**

Задание 3. Перед вами маршрут движения одного из погодных явлений. Треугольники и круги выражают значения одного из важнейших показателей, используемых для измерения этого явления.

1. Как это явление называется в этой части света?
2. Какой показатель измеряется численными значениями и указан на схеме движения цветом кругов и треугольников?
3. Откуда данное явление начинает движение - с севера или с юга?

4. Объясните маршрут действия этого явления. Назовите силу, которая объясняет такое поведение движения.

5. Опишите изменения численного показателя в процессе перемещения явления. В какой точке он начинает уменьшаться, и почему?

6. Назовите два главных условия образования этого явления.

Критерии оценивания: за правильный ответ на вопросы 1-4 по 1 баллу, за правильный ответ на 5 и 6 вопрос по 2 балла. **Итого 8 баллов.**

Задание 4. В задании ниже даны описания 7 известных объектов одного типа. Определите загаданные объекты.

1. Строительство этого объекта является одной из причин крупной экологической катастрофы современности. Пересекает пустыню, занимающую большую часть страны, где находится данный объект.

2. Объект ранее назывался в честь правителя, при котором он был построен. Делает возможным прямое путешествие от бывшей столицы государства, в котором находится этот объект до моря, благодаря которому эта страна впервые установила дипломатические отношения с Англией.

3. Этот объект часто называют в честь части света, в которой он находится, что логично, ведь он соединяет две из важнейших транспортных артерий региона.

4. Объект всемирного наследия ЮНЕСКО. Строился в течении двух тысяч лет, до 8 века нашей эры. Этот объект - причина известного мифа о другом объекте, который, по словам астронавта, видно из космоса.

5. Самый короткий из всех объектов в списке, длина - всего 6400 метров. В современное время объект стал менее экономически актуальным из-за своей ширины, но она одновременно делает его и популярной туристической достопримечательностью. Около этого объекта находится посёлок Истмия, где проходили одни из четырёх общенародных состязаний. Современное продолжение одного из этих четырёх состязаний проходило недавно в Пекине.

6. Этот объект продолжает строится. Его постройка приведёт к тому, что исторический центр крупнейшего города своей части света превратится в остров.

Критерии оценивания: за каждый правильный ответ по 2 балла. **Итого 12 баллов!**

ИТОГО 45 БАЛЛОВ!